

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תיק 902297/3

ב"ה

בבית הדין הרבני האזורי תל אביב יפו

לפני כבוד הדיינים:

הרב ישראל שחור, הרב דניאל כ"ץ, הרב חיים וקנין

המבקשת: פלונית

נגד

המשיב: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד יצחק אבידן)

הנדון: דחיית תביעת לביטול הסכם גירושין מטענות עושק רמיה ואי קיומו על ידי הצד שכנגד

פסק דין

תמצית העובדות

1. הצדדים נישאו כדמו"י בג' תמוז תשנ"ו (20/06/1996) ולהם בן אחד, כיום כבן שבע עשרה שנים.
2. אחר שהחליטו להתגרש הם הגישו הסכם בכתב יד מה-3/7/12 לבית הדין והוא אושר ביום כ"ז בתמוז תשע"ב (17/07/2012).
3. הצדדים התגרשו בא' אלול תשע"ב 19/8/12.
4. בהסכם הגירושין נקבעו ההסדרים הבאים בעניין הרכוש והמגורים בדירה:
  - א. הדירה תועבר במלואה לרשות האב, ולאחר מותו לרשות הבן, ואם תימכר אזי ערכה יועבר לבן.
  - ב. האישה תקבל מהאיש 295,000 ₪ שגם ישמרו לבן לאחר מותה.
  - ג. לאשה תהיה זכות למדור בדירה חמש שנים.
  - ד. המזונות נקבעו על 1500 ₪ עבור הילד.
  - ה. האישה מותרת על כתובתה.
5. לאחר הגירושין המשיך האיש להתגורר בדירת הצדדים כשלוש שנים, על נסיבות הדברים ראה להלן. מאז הוא כבר יצא מהדירה וכיום הוא נשוי. הצדדים טענו שהמגורים היו ללא קיום יחסי אישות, אולם בית הדין סידר גט נוסף לחומרה.
6. הוגש לבית הדין הסכם שנכתב בין הצדדים מחוץ לכותלי בית הדין, ללא תאריך, ולפיו האישה לא תתבע את מזונות הילד כל עוד היא מתגוררת בדירה על שם האיש עד חמש שנים וכן האיש יוכל להישאר בבית כרצונו.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

7. בפני בית הדין תביעת האשה לביטול ההסכם ולהשבת מחצית הדירה לבעלותה. מאידך תביעת האיש לחייב את האשה בדמי שימוש על כך שנשארה בדירה לאחר תום התקופה שסוכמה. האשה נמצאת בדירה עד היום. בית הדין קיים מספר דיונים, שמע את טענות הצדדים וקיבל עדים. כמו כן נערכה שמאות לשווי הדירה לשכירות מטעם בית הדין ונקבע 5,200 ₪.
  8. בפני בית הדין גם תביעת האשה למזונות רטרואקטיביים זאת לאחר שבהוצאה לפועל קיבלו את טענתה שיש חיוב כזה אך הותר לה לתבוע רק מה-2/16 והיא מבקשת היתר לפנות להוצאה לפועל ולגבות את המזונות רטרואקטיביים גם מה-7/12 מועד הגירושין.
  9. בפני בית הדין מספר רב של תיקים שנפתחו בין הצדדים בעניינים השונים. למען הסדר הטוב יובהר מיקום כתבי התביעה העיקריים אליהם התייחסו לאחר מכן הצדדים, ומיקום הסיכומים.
    - א. כתב התביעה של האשה בעניין ביטול ההסכם, בתיק 902297/5.
    - ב. כתב תביעה של האיש בעניין דמי השימוש, בתיק 902297/4.
    - ג. סיכומים ראשוניים התקבלו מהאיש, בתיק 902297/3 ב-17/1/19.
    - ד. האשה הגיבה עליהם בתיק 902297/6 בתאריך 14/2/19.
  10. לאחר שהתקיים דיון הוכחות נוסף הוגשו השלמות לסיכומים בתיק 902297/4, על ידי שני הצדדים באותו היום ב-7/7/19.
  11. הצדדים המשיכו לטעון זה כנגד זה לאחר הסיכומים, אולם בית הדין קבע שהסיכומים האחרונים הם סוף פסוק ביחס לשמיעת הטענות, והצדדים קיבלו די והותר אפשרויות לטעון טענותיהם בבית הדין ובמסגרת הסיכומים.

כעת ניגש בית הדין אפוא לכתיבת הפסק.
- מדובר בתיק מורכב ביותר, הצדדים העלו טענות רבות זה כנגד זה, במהלך הדיונים עלו מחלוקות נוספות בין הצדדים שקיבלו מענה במסגרת הדיונים שהתקיימו.

טענות האישה

- א. האישה סבלה מאלימות קשה במשך הנישואין כתוצאה מכך חפצה להתגרש, צוין שהוגשה תלונה במשטרה על האלימות. האיש דרש ממנה כתנאי לגירושין לוותר על הדירה. בשלב זה מחצית הדירה הייתה רשומה על שמו על אף שהדירה ניתנה להם על ידי אבי האישה, ולמעשה בשלב הגירושין הוא השתלט על כל הדירה.
- ב. האישה אולצה לחתום על ההסכם באיומי אלימות.
- ג. ההסכם כלל גם וויתור שלה על זכויות הפנסיוניות.
- ד. האישה נבדקה על ידי פסיכיאטרית ובפוליוגרף ואלו אישרו את טענותיה.
- ה. אשר על כן ההסכם כולל מרכיב של עושק, שכן האישה וויתרה בו על מחצית הדירה שקיבלה מאביה ועל זכויות המגיעות לה כחוק.
- ה. הדיין שאישר את ההסכם לא עבר עם הצדדים על סעיפי ההסכם ולא בדק אם הם הובנו כראוי וחתמו עליו מרצונם החופשי.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

- ו. ההסכם הופר- האב לא שילם כלל את המזונות והאישה נאלצה לפתוח תיק הוצאה לפועל.
- ז. כך גם לא קוים רישום הדירה על שם הילד. היות ולא ניתן להבטיח את העברת הדירה לילד אחרי פטירת אביו, הרי שההסכם מרוקן מכל תוכן. יש לבטלו אפוא גם מחמת חוסר תום לב.

תגובת האיש

האיש פרס את ראיותיו ולפיהן:

- א. הדירה ניתנה מלכתחילה מהקבלן לשני בני הזוג ישירות שווה בשווה.
- ב. בעניין המחצית של האישה לדבריו הוא העביר לה את הסכום שנקבע בהסכם על סך 295,000 ₪ וכן פרע חובות נוספים על חלקה של האישה בסכומים של 25,000 דולרים עבור הוצאות שלה על הדירה וכן כחצי מיליון ₪ חובות שהיו לה והוא לקח על עצמו. הוא גם מצרף מסמכים המעידים שגם כיום האישה נמצאת בחובות בהוצאה לפועל דבר המעיד לדעתו על נטייתה להיות מסובכת כלכלית.
- ג. בנוסף הותיר לה 40,000 ₪ כחיסכון לילד וסכום זה שומש על ידה (ה.ע- צריך לומר שימש את האישה)
- ד. התלונה במשטרה הוגשה לאחרונה כחלק מההכנה לתביעה בבית הדין ונסגרה ללא אשמה. האישה עצמה מעידה שהיא בקשר טוב עם המשפחה של האיש ומשתתפת בכל האירועים המשפחתיים שלו וקשה להבין כיצד הדבר עומד בשורה אחת עם טענותיה על האלימות הקשה.
- ה. בכתב התביעה שלו דורש האיש דמי שימוש ראויים על הדירה מחלוף חמש השנים מיום הגירושין.
- ו. בעניין המזונות טען האיש שהוא חי בבית שלוש שנים ושילם את ההוצאות של הבית ושל הילד. כמו כן האישה חתמה על הסכם לפיו היא אינה תובעת מזונות כל עוד היא חיה בבית עד חמש שנים.

תגובת האישה

- א. העברת הדירה על שם האיש הייתה עקב זכותו של האב לקבלת פיצוי על פינויו משכונת [...], זכות שהאב מסר לבתו ולאיש
- ב. ההסכם נועד לנשל אותה מדירת אביה. והראיה חזרת האיש לגור עמה שלוש שנים בדירה שניתנה לה שגם נועדה לרמות את האב ולהסתיר ממנו את העניין.
- ג. בעניין הפנייה למשטרה היא מכחישה את דבריו ולדבריה המשטרה שללה את רישיון הנשק שלו וכן הורתה לה לפנות לבית המשפט.
- ד. היא מכחישה קבלת הסכום של 295,000 ₪ שנקבע בהסכם מהאיש.
- ה. גם מכחישה תשלום 25,000 דולרים על הדירה לדבריה לא היה תשלום כזה ולא הוכח של מי היה החוב ומדוע שולם אם שולם.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

1. לגבי תשלום חובות האישה, האישה אינה מאשרת או מכחישה אך טוענת שאלו חובות מתקופת הנישואין, אם היו, שאינם מעוגנים בהסכם, ושאינן לכך קשר להעברת הבעלות על הדירה.
2. בנוסף האישה מימנה לדבריה לבדה את כל אירוע הבר מצוה של הילד כולל אורחי האיש דבר שסיבך אותה כלכלית.
3. כמו כן מסתמכת על כך שהסכם העברת הבעלות לאיש עוד נחתם טרם אישור ההסכם הדבר מעיד לדבריה על עוצמת הכפייה בה הייתה נתונה האישה.

סיכומי האיש

האיש חוזר על כך שמעולם לא הוגשה כנגדו תלונה במשטרה למעט התלונה שנעשתה ב-2018 לפני הדיון וגם אז התיק נסגר. הוא איש שירותי בטחון וידוע באחריותו ובשמו הטוב. מכחיש אפוא כל אירוע אלימות כנגד האשה, היא לא הוכיחה דבר כזה בשום שלב. ההסכם נוסח על ידה נכתב בכתב ידה, היא אישה דעתנית והייתה מודעת היטב להסכם שאושר גם על ידי בית הדין ואינה יכולה לטעון שלא הבינה במה מדובר. האיש חוזר על כך שהדירה ניתנה מלכתחילה לשני בני הזוג כזוג נשוי שהתגורר בשכונת הארגזים ולא מאביה של האישה. לגבי העברת המחצית לדבריו ניתן לומר שהאישה קיבלה עבורו 888,000 ₪ והוא מחשיב את הסכום המופיע בהסכם, וכן סכומים נוספים ששילם האיש במהלך בניית הדירה וכן שבע שנות מגורים ללא שכירות (אם כי בעניין זה נפלה טעות בדבריו בהסכם מופיעות רק חמש שנים והרי על כך תביעתו). לו יצויר שהאישה תבטל את ההסכם עליה להחזיר את כל הכסף.

סיכומי האישה

האישה חוזרת ומכחישה את קבלת הסכום של 295,000 ₪. לגבי הסכומים האחרים שצוינו, הוצאות שונות הנוגעות לדירה, הוצאו על ידי האיש בזמן הנישואים ולטובת שני הצדדים שהדירה נרשמה על שמו ולא עבור האישה בדווקא. עוד היא טוענת שאין לבית הדין סמכות בעניין דמי השימוש. בנוסף ככל שיש סכום דמי שימוש על מחצית הדירה יש לקזום עם חוב המזונות.

העדויות

בבית הדין העידו מספר עדות מטעם האישה:

- א. עדה א- חברתה של האישה לעבודה- העידה על כך שראתה חבלות והאישה אמרה שזה מהאיש וכן שמעה על שני מקרי אלימות קשים של האיש כנגד האישה הייתה הרבה בבית אך מעולם לא ראתה דבר אלימות בעצמה.
- ב. עדה ב- חברת ילדות- העידה ששמעה על אלימות וראתה את החבלה ביד מאותו אירוע אלימות שיתואר בהמשך, וכן ראתה מקרי אלימות מילולית.
- ג. עדה ג- אחות האיש תיארה את מקרה האלימות שהיה בבאר שבע שהיא לא הייתה נוכחת בו במהלך תגרה בין השנים בחדר סגור האישה נחבלה. מבחינתה היה זה אירוע חד פעמי.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ד. עדה ד – אחות האישה – הרבה שנים היה ביניהן נתק, לדבריה היו קללות ואיומים של האישה על האישה, אם כי היא לא ראתה ממש כי אם התרשמה מהרעש בבית. בא כוח האישה לשעבר טוען שהעדויות לא כשרות מכמה סיבות, וכן שהיו סתירות בעדויות והן לא היו מהימנות.

דיון והכרעה

הסכם בכפיה

לפנינו טענה כנגד הסכם גירושין. המסגרת הבסיסית ההלכתית והמשפטית היא שהסכם גירושין שנחתם בין הצדדים ואושר בבית הדין הרבני, מהווה התחייבות ממנה לא ניתן לחזור.

תוקפו של הסכם מבחינה קניינית הן על ידי מעשה קניין, כסיטומתא וכפסק דין ברור לפי ההלכה והחוק, ולמותר הוא לחזור ולציין לכל הפסיקות הרבות בתחום.

במקרה דנן לא רק שההסכם אושר, הוא גם קיים בפועל למעלה משש שנים עד לפתיחת תיק הביטול. תקופת שיהוי ממושכת מעין זו למעשה שומטת כמעט לחלוטין טענות בדבר כפיה או הטעיה, לא יתכן שאדם יקבל את כל הזכויות המגיעות לו מכוח ההסכם במשך שנים רבות ולאחר שהוא מסיים לקבלן יבוא ויתקוף את ההסכם.

דברים ברורים בעניין זה כתבו דייני בית הדין הגדול (שורת הדין כרך טו עמ' תנג) בהרכב הרה"ג: הרב מנחם חשאי זצ"ל, וילח"א הרב ציון בוארון, הרב אברהם צ. שינפולד:

עוד יש לזכור, שחוק החוזים (כללי) קובע כללים לביטול הסכם. כך לדוגמה, פרק ב, דן בביטול החוזה בשל פגם בכריתתו. סעיף 14 דן בביטול עקב 'טעות' של המתקשר. סעיף 15 דן בביטול עקב 'הטעיה', סעיף 17 דן בביטול עקב 'כפיה' וסעיף 18 דן בביטול עקב 'עושק'. סעיף 20 קובע את דרך הביטול עקב אחת העילות הללו, ובו נאמר:

ביטול החוזה יהיה בהודעת המתקשר לצד השני תוך זמן סביר לאחר שנודע לו על עילת הביטול, ובמקרה של כפיה - תוך זמן סביר לאחר שנודע לו שפסקה הכפיה.

בנידון שלפנינו, המערערת כלל לא פנתה לצד השני בהודעה על רצונה לבטל את ההסכם. היא השתתה קרוב לשנה עד שהעלתה טענה כל שהיא כנגד ההסכם וגם זאת רק במסגרת דיון שהמשיב יזם בביה"ד הרבני. בכל התקופה הזו כבר לא הייתה נתונה תחת מרותו של המשיב - האישה ולא היה לה לחשוש מפניו, ובכל זאת לא העלתה טענות לביטול ההסכם.

יתר על כן, בפרק זמן זה היא אף השתמשה בהסכם עצמו כדי להעביר את זכויותיו של המשיב בדירה על שמה. יש כאן חוסר 'תום לב' מובהק, כאשר צד מנצל את ההסכם לטובתו ולאחר שמיצה את זכויותיו לפי ההסכם, הוא מעלה טענות כנגד תוקפו.

וראה בג"צ (אליהו עמרני נ' ביה"ד הרבני הגדול ואחרים, תיק מספר 566/81), בעמוד 9:

.... סעיף 39 האמור אמנם מטיל את החובה לנהוג בתום לב לגבי השימוש בזכות הנובעת מהחוזה, אך לאור הוראות סעיף 61(ב) לחוק הנ"ל משמעות הוראות שבסעיף 39 - 'ככל שהדבר מתאים לענין ובשינויים המחויבים' - כעקרון התנהגות וכמדויניות משפטית מחייבת לענין פעולות משפטיות וחייבים שבכלל המערכת המשפטית בישראל. כך נקבע כי הוראות סעיף 39 חלות גם לענין חיובים וזכויות המוענקים על פי דין - ולא מכוח תנאי חוזה -

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

כגון הזכות הניתנת לצד לחוזה לבטלו, בשל פגם שנפל בו או בשל הפרה שהתרחשה בו" (בג"צ 59/80 שירותי תחבורה פד"י לא(1) 828 בעמ' 836).

בנסיבות שלפנינו נעשה שימוש בזכות לטעון טענה בדבר אישור בלתי נאות של החוזה על ידי בית משפט, בחוסר תום לב, ועל כן דין טענה זו להידחות". [הדגשות לא במקור].

לפיכך אנו דוחים את טענות המערערת כנגד תוקפו של הסכם הגירושין.

עד כאן דבריהם ביחס לשיהוי של שנה וחודשיים. קל וחומר הדברים במקרה דנן בו התביעה מגיעה שנים רבות לאחר אישור ההסכם וקבלת כל הזכויות וההטבות המגיעות בו לאשה עד תומן.

למרות האמור ולמעלה מן הצורך נוסף ונדון גם בטענות לכשעצמן.

לגופם של דברים אף אם נקבל את כל העדויות וההוכחות בלא ערעור ונתעלם מהשגות הצד השני בעניין העדויות, הרי שאלו מעידות אכן על מחלוקת של ממש בין הצדדים, הכוללת אלימות מילולית ואף מקרה אחד של תגרה פיזית של ממש שהסתיימה בחבלה על ידי האישה, ומהוות לכל היותר עילה לגירושין. אבל לא הורם נטל הראיה שההסכם נכתב בכפייה. יצוין שההסכם נכתב בכתב ידה של האישה, כך שנדרשת פה שליטה ממש מוחלטת של האיש באשה שתגרום לה לנסח ולכתוב בכתב ידה הסכם שלם שאינו כרצונה.

הטענה של האישה שעצם העובדה שהאיש המשיך להתגורר במשך שנים בדירה מעידה על שליטתו המוחלטת בה אינה משכנעת, יתכן שהיה לאשה את האינטרסים שלה שיגור בבית אם מבחינה כספית ואם מבחינת הטיפול בבן, ובמיוחד לנוכח העובדה שמדובר באדם שנעדר לתקופות ארוכות מהבית במסגרת עבודתו הביטחונית.

לעניין הבדיקות הפסיכיאטריות והפוליגרף שהוגשו על ידי האישה, אלו נעשו על ידי האישה באופן פרטי, ולא נערכו בידי גורם שמונה על ידי בית המשפט ועל כן לא נוכל לקבלן.

נוסיף שבית הדין התרשם שהאישה אשר התנהלה בבית הדין בכוחות עצמה ללא ייצוג, במספר רב של דיונים ובהגשת בקשות רבות מאד, הינה אישה בעלת יכולות עמידה עצמית ושליטה עצמית גבוהה, ולענין בית הדין לא נראו כלל סימנים המעידים על חשש מהאיש או על חולשה כלשהיא בפניו.

הסכם מקפח

נטען על ידי האישה שההסכם מקפח, עצם ההנחה שהסכם מקפח דינו להיבטל אינה פשוטה, יש רבים הטוענים שבמהלך גירושין ישנם שיקולים רבים העומדים בפני הצדדים ובמכלול השיקולים אנשים נוטים לוותר זה לזה מסיבות שונות ואין הדבר בהכרח מעיד על טעות או חוסר שיקול דעת. ראה מה שהאריך בזה הגר"י אושינסקי שליט"א בשבתו כאב"ד חיפה (תיק 1046992/5).

מאידך ברור הדבר שאם יש קיפוח משמעותי וצועק לעין הדבר יכול להוות עילה לביטול הסכם. כדוגמא למקרה כזה נציין לפסק דינו של בית הדין הגדול תיק 1084448/1 בהרכב הרה"ג: הרב אליעזר איגרא, הרב א' אהרן כץ, הרב שלמה שפירא שליט"א.

אולם במקרה דנן הטענה על קיפוח לא נתבררה, ונפרט:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הוויתור על הזכויות הפנסיוניות כשכל צד נשאר עם זכויותיו היה הדדי, ומקובל במקרים רבים, ועל כן בית הדין לא יעסוק בכך.

לעניין סבירות הוויתור של האישה על הדירה, הדיון מתחלק לשני חלקים:

1. טענת האישה שחצי דירה שהיה רשום על שם האיש מלכתחילה וטרם הגירושין, נעשה על ידו שלא בדין ומדובר בדירה של אביה.

2. טענת האישה שהוויתור על החצי השני במהלך הגירושין אינו סביר.

לעניין הראשון בית הדין סבור שמעבר לעובדה שיש בידי האיש ראיות שאין להתעלם מהן שהוא הזוכה מלכתחילה במחצית, הרי שבית הדין לא יחזור אחורה לתקופת הרישום בטאבו שנעשתה במהלך הנישואין בהסכמה, ובדרך כלל למעט מקרים חריגים הרישום בטאבו מהווה הוכחה בעלות סופית. מה גם שענייננו בתיק זה הוא תוקפו של הסכם הגירושין ולא מה שלפניו.

לעניין השני. האישה טוענת שאין זה סביר שתמורת סכום של 295,000 ₪ היא תיתן לאיש בעלות על מחצית דירה. בנוסף היא טוענת שהסכום כלל לא התקבל. גם הרישום על שם הילד, כפי שנקבע בהסכם, לא בוצע ולא ניתן לאכיפה.

האיש טוען שהסכום שולם, ומלבדו שולמו סכומים רבים נוספים, אם כי הוא אינו עקבי בטענותיו בעניין גודל הסכומים, לעתים מתייחס לחובות של האישה ולעתים הוא מכוון לכך שחלק מהסכום הוא השכירות שהיא חייבת לו על מגורים בדירה, כשהרשה לה לגור בבית חמש שנים בלא דמי שימוש.

האיש לא הציג כל הוכחה על קיומם של חובות משמעותיים בעבר, הוא רק מציג רישום מהוצאה לפועל המוכיח שהאישה מסובכת בחובות כיום.

לאחר העיון ברישום מתברר שמדובר במספר חובות נמוכים מאד לספקים ללא שום יחס לחובות שנטען עליהם.

מאידך עצם העובדה שהאישה מצויה בתהליכים כאלו בהוצאה לפועל, מעידה על התנהלות כלכלית חריגה משהו. האישה טוענת שהדבר אירע עקב קיום הבר מצוה על חשבונה. אך הסבר זה אינו מובן לחלוטין, נטילת סכומים מעבר ליכולת צורך בר המצווה ומימון אורחי האיש אינו מהלך סביר.

אף אם ההוכחה אינה מהווה הוכחה של ממש, האישה לא הכחישה קיומם של חובות באופן ברור, והשאירה את העניין פתוח בפני בית הדין.

לנוכח זאת בית הדין נוטה לקבל את גרסת האיש שהסכם סביר במובן זה שהסכום שנקבע בו בתוספת כיסוי החובות, בלי לקבוע היקפם המדויק, מהווה תמורה עבור מחצית דירה.

בית הדין מעיר שהעובדה שנקבעה תמורה מסוימת ולא מבוטלת של 295,000 ₪ במפורש בהסכם, מעידה על חישוב שעמד מאחורי הדברים, סכום מעין זה ובדיוק כזה אינו נקבע ללא סיבה. אם הייתה כפיה מוחלטת וקיפוח יכול היה האיש גם להכתיב הסכם ללא תמורה כלל או תמורה סמלית.

בנוסף כאמור לעיל לנוכח העובדה שבית הדין אינו מזהה התנהלות חריגה בעצם הכנת ההסכם, ממילא גם ההסכם עצמו מתקבל כהסכם סביר ומקובל שיתכן מאד שאף האישה בעצמה הגתה אותו.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בעניין המודעות שלה להסכם ולמשמעותו, הדברים אף באו לידי ביטוי בעדויות שנשמעו בפני בית הדין, והוזמנו על ידי האישה בעצמה, כמובן לאחר ההסתייגות שמדובר בעדים פסולים. אחות האיש, שהאישה הביאה לעדות, תיארה שיחה עם האישה במהלך הגירושין כשהיא שואלת אותה בתמיהה איך היא מוותרת על הדירה ואיך היא תסתדר והאישה עונה (שורות 281 ואילך וחזרה על כך שוב בהמשך דבריה):

שאלה: מה לגבי הדירה?

תשובה: קיבלתם דירה והוחלט שהיא תעבור למימי בהסכמתך ושאלתי אותך מה תעשי אחרי חמש שנים אמרת לי אני הסתדר.

כך שמן הדברים עולה שהאישה הייתה מודעת להחלטה שלה ועל אף שלא בהכרח הייתה זו ההחלטה הטובה ביותר בשבילה, זכותו של אדם להחליט החלטות כלכליות לא נבונות, ולחתום על הסכמים בעקבותיהם, אין בזה בהכרח משום עושק וקיפוח.

ניתן גם להסיק מכך שהוכנס בהסכם סעיף המבטיח את הדירה ואת הכספים לטובת הילד בעתיד, שהייתה מאחורי הדברים מודעות לבעיה בויתור על הדירה וניסיון לפתור זאת ולשמר את הרכוש במשפחה לטובת הדור הבא.

לעניין הכחשת הצדדים באשר לתשלום של ה-295,000 ₪ לא הוצגה כל הוכחה שהתשלום אכן נעשה, אך גם לא הוגשה לבית הדין תביעה על סכום זה.

דמי שימוש ומזונות

ככל שההסכם בתוקף, הרי שעל האישה לפנות את הדירה כעבור חמש שנים מהגירושין.

מאידך האיש לא היה אמור לגור בדירה בתוך החמש שנים.

כן לא שולמו מזונות לאורך כל התקופה.

האיש טוען שעניין המגורים בדירה והפטור ממזונות הוסדר בהסכם מחוץ לכותלי בית הדין.

ההסכם הוצג והאישה אישרה שהוא נכתב בכתב ידה.

למעשה ההסכם מיותר, שכן האישה יכלה לאשר לו מגורים בבית לו רצתה (ולא ניכנס כאן להיבט ההלכתי של מגורים משותפים אחר גירושין, לו ניתן מענה בהסדרת גט לחומרה) שהרי לא נכתב בהסכם סעיף האוסר עליה או עליו לעשות זאת. היא גם לא תבעה את סילוקו לאורך כל התקופה בה התגורר בבית, למרות שגור במקום תקופה ממושכת.

לעניין המזונות האיש טוען שהיא מחלה לו על המזונות באותו הסכם מדובר. בנוסף לכך שהוא נשא בהוצאות הבית בזמן המגורים שלו בבית.

ואילו האישה תובעת לשלם לה מזונות בסך 1,500 ₪ לחודש מיום הגירושין ועד היום שבו ההוצאה לפועל גבתה ממנו.

מצד שני האיש תובע דמי שימוש ראויים לפחות על מחצית הדירה שלו בלא קשר לקיום ההסכם, ודמי שימוש על כל הדירה אם ההסכם בתוקף, כל זאת מיום שחלפו חמש שנים לגירושין ועד עתה.

בבית המשפט מתנהלת תביעה לסילוק האישה מהדירה, תביעה שעומדת ותלויה עד להכרעת בית הדין בעניין תוקף ההסכם.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לנוכח הכרעת בית הדין בעניין תקפות ההסכם, ישוב ויעסוק בית הדין בדמי השימוש רק לאחר השלמת החלטה בית המשפט בעניין פינוי האשה מהבית, כלומר ביצוע ההסכם בפועל, שהרי קיימת אפשרות שבית המשפט יביא את הצדדים להסכמה כוללת בכל העניינים כולל התביעה לדמי שימוש, ובכך יתייתר הדיון כאן.

בעניין המזונות, הצדדים לא הגישו סיכומים. עניין זה גם קשור להסדרת כל החיובים העומדים בין הצדדים והנידונים בבית המשפט, אשר על כן כאמור לעיל בית הדין יתן החלטה בעניין רק לאחר השלמת ההחלטות שם.

מסקנות:

1. הסכם הגירושין בתוקפו.
2. לאחר השלמת ההליך בבית המשפט למשפחה ימשיך בית הדין לעסוק בשאר העניינים. ניתן לפרסם לאחר השמטת פרטים מזהים של הצדדים והעדים. ניתן ביום ז' בכסלו התש"פ (05/12/2019).

הרב חיים וקנין

הרב דניאל כ"ץ

הרב ישראל שחור

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה